

ปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์
อิเล็กทรอนิกส์ ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเถา
Factors influencing the success of Establishing a prototype center of ASEAN
e-Commerce Logistics Hub in U-Tapao International Airport

ชลิตา พันธุ์กระวี¹ สุรমন จันทร์เจริญ²

และ พิพัฒน์ นนธ์ธนาธรณ์³

Chalida Punkravee¹, Suramon Chancharoen²

and Phiphat Nonthanathorn³

Received 30 ก.ย. 2562 & Retrieved 10 ต.ค. 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเถา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์ต้นแบบการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเถา ประกอบด้วย 1) กลุ่มราชการ 2) กลุ่มผู้ประกอบการ 3) กลุ่มผู้ใช้บริการ รวมจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .515 - .737 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .952 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองสมการโครงสร้างมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 302.61$ df = 158 p-value = .00000, $\chi^2/df = 1.91$, RMSEA = .049, P-Value for Test of Close Fit = .66, NFI = .99, IFI = .99, RMR = .021, SRMR = .042, CFI = .99, GFI = .94, AGFI = .91, CN = 276.84) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยาน

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา แขนงวิชาการบริหารงานภาครัฐและภาคเอกชนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹ Ph.D. students Development Management Program, Public and Private Sector Management Program, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University.

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา แขนงวิชาการบริหารงานภาครัฐและภาคเอกชนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² Advisor, Development Management Program, Public and Private Sector Management Program, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University.

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ Joint Advisor, Department of Management, Faculty of Business Administration. Kasetsart University.

นานาชาติอุตะเถา ได้แก่ กฎระเบียบ การเข้าถึง การสนับสนุนด้านโลจิสติกส์ และการบริหารจัดการระบบ

คำสำคัญ: ศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์

Abstract

The purpose of this research is to study the relationship of factors that have a positive influence on the success of the establishment of the ASEAN Electronic Commerce Distribution Model Center at U-Tapao International Airport. The sample group is involved with the development of the ASEAN Electronic Commerce Distribution Model Center at U-Tapao International Airport, consisting of 1) government groups 2) operators groups 3) groups of service users, totaling 400 people. Research tools was a 5-level rating scale questionnaire with the discriminating power between .515 - .737 and Cronbach's Alpha of .952. The data were analyzed using structural analysis model techniques. The research found that the structural equation model is in harmony with the empirical data. ($\chi^2 = 302.61$ df = 158 p-value = .00000, $\chi^2 / df = 1.91$, RMSEA = .049 , P-Value for Test of Close Fit = .66, NFI = .99, IFI = .99, RMR = .021, SRMR = .042, CFI = .99, GFI = .94, AGFI = .91, CN = 276.84) Factors affecting the success of the establishment of the ASEAN Electronic Commerce Distribution Model Center at U-Tapao International Airport are rules and regulations, accessibility access, logistics support and system management.

Keywords: Prototyping center for commercial product distribution

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากการลงทุนของกลุ่มอาลีบาบาในประเทศไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ได้ลงนามหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent) กับประธานบริษัทกลุ่มอาลีบาบา เมื่อปลายปี 2559 ที่เมืองหางโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีจุดประสงค์เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการรายย่อยของไทย ตั้งแต่ระดับรากฐานจนถึงผู้ประกอบการรายย่อยที่สามารถส่งออกได้ ให้สามารถดำเนินธุรกิจผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พร้อมพัฒนาบุคลากรของไทยให้พร้อมต่อการก้าวสู่เศรษฐกิจยุคดิจิทัล โดยสาระสำคัญของความร่วมมือครอบคลุม 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการรายย่อย และการพัฒนาแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e – Commerce Platform) 2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี 3) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในประเทศ และ 4) การเชิญชวนกลุ่มบริษัทอาลีบาบามาลงทุนในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (2560) เปิดเผยว่า หลังการลงนามดังกล่าว ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและอาลีบาบามีก้าวหน้าหลายด้าน ดังนี้

1) ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการรายย่อยและการพัฒนาแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ได้มีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการศูนย์บริการในพื้นที่ชนบท เรียกว่า Rural Taobao ซึ่งอาลีบาบาประสบความสำเร็จในการเข้าไปช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ประกอบการรายเล็ก ๆ ในชุมชนห่างไกลให้สามารถการทำ

ธุรกิจการค้าทางออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มของอาลีบาบา และได้นำรูปแบบดังกล่าวมาเป็นโมเดลในการจัดตั้งสถาบันพัฒนาผู้ประกอบการการค้ายุคใหม่ (New Economy Academy: NEA) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาระดับผู้ประกอบการรายย่อยของไทยให้เข้าสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ผ่านเครือข่ายความร่วมมือที่เชื่อมต่อถึงกันทั่วประเทศ

2) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่องผ่านการสร้างวิทยากร (Train the Trainers)

3) ด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในประเทศ โดยบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด จัดตั้งคณะทำงานผลักดันความร่วมมือพัฒนาห่วงโซ่อุปทานและการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse) ร่วมกับกลุ่มธุรกิจใจในเครือ Alibaba และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมศุลกากร เพื่อดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดการบูรณาการมากขึ้น และ

4) ด้านการเชิญชวนกลุ่มอาลีบาบามาลงทุนในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก กระทรวงพาณิชย์ได้นำคณะทำงานของบริษัท ลาซาด้า จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มอาลีบาบา หรือแนวทางพัฒนาโครงการ e-Commerce Park ในประเทศไทย โดยเยี่ยมชม 3 นิคมอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง (จังหวัดชลบุรี) นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์น ซีบอร์ด (จังหวัดชลบุรี) และนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ (จังหวัดระยอง) ซึ่งโครงการ e-Commerce Park ถือเป็น

โครงการสำคัญที่แสดงถึงความมุ่งมั่นในการลงทุนในประเทศไทยในอีกหลายปีข้างหน้าและทำหน้าที่เป็นช่องทาง (Gateway) สู่ตลาดโลกและประเทศเพื่อนบ้านของไทย รวมถึงเป็นศูนย์รวมของระบบโครงสร้างด้านโลจิสติกส์และเทคโนโลยีขั้นสูง และระบบนิเวศน์อีคอมเมิร์ซครบวงจรสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย ผู้ผลิต ผู้ให้บริการ และพันธมิตรทางโลจิสติกส์ (อภิรติ ตันตราภรณ์, 2560)

นอกจากความร่วมมือกับกลุ่มบริษัทอาลีบาบาที่มีมาอย่างต่อเนื่องแล้ว กระทรวงพาณิชย์ยังได้มีการจัดโครงการเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาโดยตลอด โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบการรายย่อย และ e-Market Place โดยมีโครงการที่น่าสนใจ อาทิ โครงการช่วยชาวนาขายข้าวผ่านระบบออนไลน์เพื่อขยายตลาดค้าข้าวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งในส่วนต่างประเทศได้มีการเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ Thaitrade.com เป็นที่เรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้กระทรวงพาณิชย์ยังได้ลงพื้นที่ไปให้ความรู้กับผู้ประกอบการรายย่อย เช่น กลุ่มโอท็อป (OTOP) กลุ่มออร์แกนิกส์ และกลุ่มฮาลาล (Halal) เพื่อยกระดับผู้ประกอบการให้มีความรู้ความสามารถในการค้าขายผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มยอดขายและสร้างรายได้เพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนอย่างยั่งยืน (อภิรติ ตันตราภรณ์, 2560)

จากความสำคัญของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับศักยภาพด้านทำเลที่ตั้งของประเทศไทย และนโยบายของภาครัฐในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ โดย

เฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา มีความเหมาะสม และมีสำคัญต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ สามารถเพิ่มอัตราการจ้างงาน และยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับ 1) ความสัมพันธ์ของ ภาครัฐกับการเข้าถึง การสนับสนุนด้านโลจิสติกส์ การบริหารจัดการระบบ กับความสำเร็จของการตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา และ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ซึ่งผลการศึกษาวิจัยสามารถเป็นแนวทางสำหรับภาครัฐในการกำหนดนโยบายสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ตลอดจนสามารถใช้ ประเมินความพร้อมของท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ในการเป็นศูนย์กระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน และเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการการบริหารจัดการระบบที่ทำให้ผู้ประกอบการและผู้รับบริการมีความไว้วางใจต่อการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ กฎระเบียบ การเข้าถึง การสนับสนุนด้านโลจิสติกส์ การบริหารจัดการระบบ กับความสำเร็จของการตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์ต้นแบบการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ประกอบด้วย 1) กลุ่มราชการ ได้แก่ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กรมการขนส่งทางบก การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย กรมการbinพลเรือน สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 2) กลุ่มผู้ประกอบการ ได้แก่ ผู้นำของเข้า ผู้ส่งออก ตัวแทนออกของผู้ประกอบการของเร่งด่วน ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และสมาคมธุรกิจต่าง ๆ ได้แก่ สมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ สมาคมกลุ่มผู้ประกอบการขนส่งพัสดุด่วนเอเชียแปซิฟิก (Conference of Asia Pacific Express Carriers: CAPEC) สมาคมผู้รับ

จัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ (Thai International Freight Forwarders Association) และหอการค้าแห่งประเทศไทย และ 3) กลุ่มผู้ใช้บริการ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์ต้นแบบการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ประกอบด้วย 1) กลุ่มราชการ 2) กลุ่มผู้ประกอบการ และ 3) กลุ่มผู้ใช้บริการ รวมจำนวน 400 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรตาม จำนวน 1 ตัวแปร คือ ความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา (Hub Success) ประกอบด้วย ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) และตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) กฎระเบียบ (Rules & Regulations) ประกอบด้วย มาตรการด้านภาษี (Taxation) พิธีการศุลกากร (Customs Regime) และสิทธิประโยชน์ (Incentives) 2) การเข้าถึง (Accessibility Access) ประกอบด้วย ตำแหน่งที่ตั้ง (Location) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) 3) การสนับสนุนด้านโลจิสติกส์ (Logistics Support) ประกอบด้วย การบริหารการขนส่ง (Transportation Management) การบริหารสินค้าคงคลัง (Inventory Management) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic

Data Interchange) และ 4) การบริหารจัดการระบบ (System Management) ประกอบด้วย การบริหารการเงิน (Financial Management) การบริหารพนักงาน (Human Management) และบริหารการตลาด (Marketing Management)

ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภาจากเอกสารและวรรณกรรมที่หลากหลาย เช่น แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการด้านภาษี (จันทพร แก้วพรหมภักดี, 2553; สำนักงานที่ปรึกษาศุลกากรกรุงบรัสเซลส์, 2560; สำนักงานที่ปรึกษาศุลกากรกรุงบรัสเซลส์, 2560) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ (จันทพร แก้วพรหมภักดี, 2553; Zolt, 2015; เวทวงศ์ พวงทรัพย์, 2559; กระทรวงคมนาคม, 2558) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึง (ธนิต โสรรัตน์, 2558; James Fong, 2013; กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่, 2558; ชีววรรณ เจริญสุข, 2557) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านโลจิสติกส์ (ปิยะฉัตร จารุธีรศานต์, 2560; กมลชนก สุทธิวาหนฤพุมิ, 2553; เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, 2560) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ปีเตอร์ รักธรรม และ ลัดดาวัลย์ แก้วกิติพงษ์, 2556; DeLone and McLean, 1992; ฐานพงศ์ รตะเศรษฐศักดิ์, 2559)

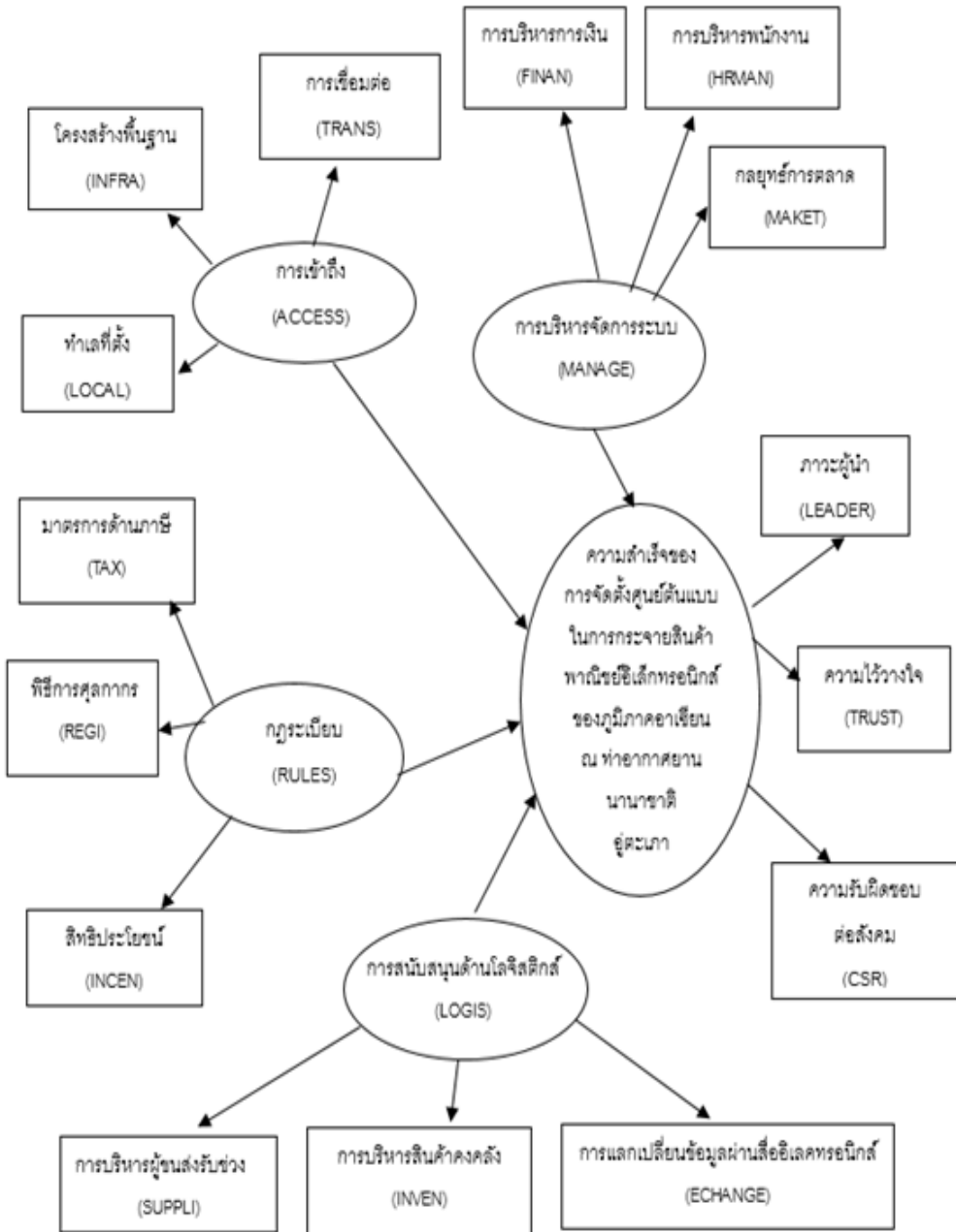
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบ (นภดล ร่มโพธิ์, 2557; ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2554; นิตยร์ดี ใจอาษา, 2555) การศึกษาแนวคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภา ประกอบด้วย กฎระเบียบ (Rules & Regulations) การเข้าถึง (Accessibility Access) การสนับสนุนด้านโลจิสติกส์ (Logistics Support) และการบริหารจัดการระบบ (System Management) แสดงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการวิจัยเริ่มจากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภา ด้วยการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาแบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงสาเหตุของความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอยู่ตะเภา (Mode) สังเคราะห์นิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรที่ทำการศึกษาค้นคว้าแบบสอบถามเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ หากคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยเทคนิคการคำนวณหาค่าดัชนี

ความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า .60 ขึ้นไป นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับ

คะแนนรวม (Item-total correlation) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .515 - .737 และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่ามีค่าเท่ากับ .952 หลังจากนั้น ดำเนินการเก็บข้อกับกลุ่ม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวอย่างจริงจำนวน 400 คน และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model, SEM) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ LISREL

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเกา รายละเอียดดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง (Direct Effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) และอิทธิพลโดยรวม (Total Effect) จาก แบบจำลองสมการปรับแก้ (n=400)

ตัวแปรต้น (Independent Variable)	อิทธิพล	ตัวแปรตาม (Dependent Variable)	
		ความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเกา	R ² =.92
กฎระเบียบ (Rules & Regulations)	DE	.49 (2.89)	
	IE	n/a	
	TE	.49 (2.89)	
การเข้าถึง (Accessibility Access)	DE	.39 (6.33)	
	IE	n/a	
	TE	.39 (6.33)	
การสนับสนุนด้านโลจิสติกส์ (Logistics Support)	DE	.43(5.18)	
	IE	n/a	
	TE	.43(5.18)	
การบริหารจัดการระบบ (System Management)	DE	.51 (3.85)	
	IE	n/a	
	TE	.51 (3.85)	

$\chi^2 = 302.61$ df = 158 p-value = .00000, $\chi^2 / df = 1.91$, RMSEA = .049 , P-Value for Test of Close Fit = .66, NFI = .99, IFI = .99, RMR = .021, SRMR = .042, CFI = .99, GFI = .94, AGFI = .91, CN = 276.84

สรุป และอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาค้างนี้ สามารถอธิบายถึงปัจจัยของตัวแปรทั้งหมดที่ส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเกาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะปัจจุบันสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเข้าถึงง่าย และสามารถตอบสนองรสนิยมที่หลากหลายของลูกค้าได้อย่างเหมาะสม ปัจจัยด้านการขนส่งจึงมีผลอย่างยิ่ง แม้การกระจายสินค้าจะอยู่ที่สนามบิน แต่กระบวนการขนส่งสินค้าจากสนามบินมายังผู้บริโภค หรือการขนส่งจากร้านค้าและโรงงานมายังสนามบินล้วนต้องอาศัยความสะดวกสบายของการขนส่งสินค้าทางบกที่มีคุณภาพ ซึ่งถือเป็นต้นทุนในการดำเนินงาน หากรัฐบาลมีการปรับโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพขย้อมส่งผลให้การจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเกา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน สอดคล้องกับ Lee (2003) ที่ได้อธิบายว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์การบินระหว่างประเทศ ได้แก่ 1) โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งที่ดีและสามารถเชื่อมโยงไปยังประเภทการขนส่งอื่น ๆ 2) นโยบายของรัฐบาลและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนโยบายด้านศุลกากรที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่จะเข้ามาประกอบธุรกิจหรือใช้บริการภายใน Asian Hub Center 3) การสนับสนุนให้

เกิดธุรกิจประเภท e-Commerce และ 4) ธุรกิจที่เป็นธุรกิจสนับสนุน เช่น การเงิน การประกันภัย หรือธุรกิจบริการประเภท administrative services เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว มาตรการทางด้านภาษีก็มีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ภาษีที่สูงจะทำให้สินค้ามีราคาสูงตามไปด้วย การส่งเสริมมาตรการทางภาษีที่จูงใจนักลงทุนจึงเป็นหนึ่งในแนวทางหลักที่หน่วยงานภาครัฐนำมาใช้อย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมการลงทุน สอดคล้องกับแนวคิดของจันทพร แก้วพรหมภักดี (2553) ที่อธิบายว่า รูปแบบของสิทธิประโยชน์ที่ภาครัฐนำมาใช้ในการส่งเสริมการลงทุนมี 2 ลักษณะ คือ 1) สิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร และ 2) สิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวกับทางภาษีอากร โดยการสนับสนุนการลงทุนเป็นการให้ประโยชน์ทางการเงินแก่กิจการผ่านมาตรการทางการคลัง คือ มาตรการทางภาษี โดยทั่วไปจะเป็นการให้ประโยชน์ในภาษีเงินได้และภาษีศุลกากร ซึ่งมีรูปแบบในการให้สิทธิประโยชน์หลายวิธี เช่น การยกเว้นหรือลดอัตราภาษีเงินได้ และการยกเว้นหรือลดอัตราภาษีศุลกากร เป็นต้น โดยมาตรการส่งเสริมการลงทุนอาจเป็นไปเพื่อส่งเสริมการลงทุนในกิจการประเภทหนึ่งประเภทใดโดยเฉพาะ หรือส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งภายในประเทศเป็นการเฉพาะ สอดคล้องกับที่ประชาคมเพื่อการพัฒนาแอฟริกาตอนใต้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

ควรพัฒนาเส้นทางขนส่งทางบกไปยังท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเกาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านระยะทางและคุณภาพ

ของเส้นทาง การพัฒนาเส้นทางขนส่งควรเกิด จากความร่วมมือกันของหลายหน่วยงาน เพื่อให้ เส้นทางตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ และยังเป็น การตอบสนองต่อการเจริญเติบโตของ ธุรกิจการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ของภูมิภาคอาเซียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมความสำเร็จของการจัดตั้งศูนย์ต้นแบบในการกระจายสินค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ ภูมิภาคอาเซียน ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุ ตระเกา ด้วยกระบวนการศึกษาเชิงนโยบาย เพื่อ ค้นหามหาหนทางที่เป็นรูปธรรมในการจัดการ และ ส่งเสริมให้เกิดขึ้นจริงในการปฏิบัติ และการผลักดันในเชิงนโยบาย

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2559). บทบาทของ Logistic E-Commerce ในภูมิภาค อาเซียน. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 23, 2560 จาก [www.ditp.go.th/contents_at tach/150636/150636.pdf](http://www.ditp.go.th/contents_attach/150636/150636.pdf)
- กระทรวงการต่างประเทศ. 2560. การขับเคลื่อนนวัตกรรมในต่างประเทศ : มาเลเซียประกาศเปิดเขต การค้าเสรีดิจิทัล. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 23, 2560 จาก www.mfa.go.th/thailand4/th/news/6909/77324-มาเลเซียประกาศเปิดเขตการค้าเสรีดิจิทัล.html
- เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2560). ระดับการวางแผนโลจิสติกส์. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2560 จาก <https://ioklogistics.blogspot.com/2017/07/logistics-plan-level.html>
- เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2560). ระดับการวางแผนโลจิสติกส์. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2560 จาก <https://ioklogistics.blogspot.com/2017/07/logistics-plan-level.html>
- จันทร์พร แก้วพรหมภักดี. (2553). มาตรการทางภาษีกับการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ศึกษา เปรียบเทียบระหว่างไทย และ สปป. ลาว. สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 25, 2561 จาก <http://digi.library.tu.ac.th/thesis/la/1639/01title-contents.pdf>
- จักรกฤษณ์ ดวงพิศตรา. (2558). การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านโลจิสติกส์การค้าของ ประเทศไทยด้วยการปรับกฎระเบียบการค้าและโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานทางการค้า เพื่อรองรับการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและข้อตกลงด้านโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2560 จาก https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5750074
- จิราภรณ์ สุธัมมสภา. (2557). พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce). สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 21, 2560 จาก <http://stouonline.stou.ac.th/>
- เทอดศักดิ์ รองวิริยะพานิช และ ไกรศักดิ์ กำลัง (2550). การจัดทำฐานข้อมูลการขนส่งและระบบขนส่งต่อเนื่องทั่วประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 22, 2560 <https://dric.nrct.go.th/>

- index.php?/Search/SearchDetail/226182
- ธิดารัตน์ เห็นพร้อม. (2560). ศูนย์กลางโลจิสติกส์ E-Commerce ภูมิภาค โจทย์สำคัญของไทยเพื่อแสวงหาโอกาสยุคเศรษฐกิจดิจิทัล. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 21, 2560 จาก <https://www.thunhoon.com/ศูนย์วิจัยกสิกร-10>.
- ธงชัย ชลศิริพงษ์. (2560). เมินไทย! Alibaba เตรียมตั้งศูนย์กระจายสินค้าที่มาเลเซีย. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 23, 2560 จาก <https://brandinside.asia/alibaba-logistics-hub-malaysia/>
- ธนิต โสรรัตน์. (2558). รายงานพิเศษ AEC โอกาสและความท้าทายของธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 23, 2560 จาก Retrieved form, August 23, 2017, <http://www.tanitsorat.com/v2/tag>.
- นภาพรรณ คณานุรักษ์. (2556). พฤติกรรมผู้บริโภค. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 23, 2560 จาก www.km.moc.go.th/download/doc/Othe_60/1/กลุ่มที่4%2060.pdf
- ปีเตอร์ รักธรรม และ ลัดดาวัลย์ แก้วกิติพงษ์. (2556). การศึกษาปัจจัยและกลยุทธ์ที่สร้างแรงจูงใจในการใช้ระบบเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์. วารสารบริหารธุรกิจนิด้า. 87 (กรกฎาคม-กันยายน 2553): 129-139.
- ปิยะฉัตร จารุธีรศานต์. (2560). กลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์และการพัฒนาบุคลากร. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2560 จาก <http://www.journal.rmutt.ac.th:8080/index.php/business/article/viewFile/568/690>
- รุทธ์ พนมยงค์. (2558). บทบาทของโลจิสติกส์ต่อการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. ชลบุรี: วิทยาลัยการขนส่งและโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2560). E-commerce แรงไม่ตก ดันโลจิสติกส์โต. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 23, 2560 จาก https://www.kasikornbank.com/th/business/sme/KSMEKnowledge/article/KSMEAnalysis/Documents/E-Commerce_Logistic.pdf
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2560). “พาณิชย์” ยันเดินทางต่อกับอาลีบาบา สนับสนุน e-Commerce ในไทย. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 23, 2560 จาก www.thaigov.go.th/news/contents/details/2734
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). การขับเคลื่อนแผนฯ 12 สู่ออนาคตประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 28, 2560 จาก <http://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2017/20170702-4-Infrastructure-Logistics.pdf>
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2560). มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนในประเทศ. สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 25, 2560 จาก www.fpo.go.th/main/getattachment/Important-economic-policy/7238/CNT0018100-1.pdf.aspx
- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2559). แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบธุรกิจพาณิชย์

- อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) เพื่อรองรับการแข่งขัน.สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 25, 2560 จาก<https://www.senate.go.th/view/1/>
- Christy, M.K.C. & Lee, O. K,M (2006). Understanding Consumer Trust in Internet Shopping: A Multidisciplinary Approach. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*. 57 (4): 479-492.
- Fong. (2013). Building an Air Cargo Hub. Retrieved form, July 25, 2017 https://www.icao.int/Meetings/AirCargoDevelopmentForum-2014/Documents/Session-6_JamesFong_en.pdf
- Huang, Z & Benyoucef, M. (2013).From e-Commerce to social commerce: A close look at design features. *Electronic Commerce Research and Applications*.12 (4): 246-259.
- Kim, S. & Park, H. (2013). Effects of various characteristics of social commerce (s-commerce) on consumers' trust and trust performance. *International Journal of Information Management*. 33 (2): 318-332.
- Lam & Ramakrishnan. (2017). Three Factors that have made Singapore a Global Logistics Hub. . Retrieved form, July 25, 2017 <http://blogs.worldbank.org/transport/>
- Lee. (2003). Strategies for a global logistics and economic hub: Incheon International Airport. Retrieved form, July 25, 2017 <https://www.researchgate.net/publication/>
- McKnight, H. D., Choudhury. V & Kacmar, C. (2002). Developing and Validating Trust Measures for e-Commerce: An Integrative Typology. *Information Systems Research*. 13 (3) : 334–359.
- Stephen, T.A & Toubai,O. (2010). Deriving Value from Social Commerce Networks. *Journal of Marketing Research*. 5 (7): 215–228.
- Shadkam, M & O'Hara, J (2013). Social Commerce Dimensions: The Potential Leverage for Marketers. *Journal of Internet Banking and Commerce*. 18 (1): 189 - 195
- Teh, L. P. & Ahmed, K. P. (2011). MOA and TRA in Social Commerce: An Integrated Model. *Proceedings of the 2011 IEEE International Conference on Industrial Engineering and Engineering Management (IEEM)*:1375-1379.
- Yuen. (2015). Thailand: ASEAN's Key Logistics Hub. Retrieved form, July 25, 2017 <http://economists-pick-research.hktdc.com/>

Translated Thai References

- Chakrit Duangpattra. (2015). To increase Thailand's competitiveness in trade logistics by adjusting trade and logistics regulations and trade infrastructure to support economic integration and logistics agreements; and International trade. Retrieved form, October 28, 2017, https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5750074 (In Thai)
- Chanthaporn Kaewprompakdee. (2010). Tax Measures and Foreign Investment Promotion Comparative study between Thailand and Laos PDR. Retrieved form, July 25, 2018, <http://digi.library.tu.ac.th/thesis/la/1639/01title-contents.pdf> (In Thai)
- Department of International Trade Promotion. (2016). The role of Logistic E-Commerce in ASEAN. Retrieved form, August 23, 2017, www.ditp.go.th/contents_attach/150636/150636.pdf (In Thai)
- Fiscal Policy Office. (2017). Tax measures to promote investment in the country. Retrieved form, July 25, 2017 www.fpo.go.th/main/getattachment/Important-economic-policy/7238/CNT0018100-1.pdf.aspx (In Thai)
- Jiraporn Suthamapha. (2014). Electronic commerce. Retrieved form, August 21, 2017, <http://stouonline.stou.ac.th/> (In Thai)
- Kasikorn Thai Research Center. (2017). E-commerce is not strong, the pressure of logistics growth. Retrieved form, August 23, 2017, <http://www.tanitsorat.com/v2/tag>. (In Thai)
- Kiatipong Udomthanathira. (2017). Logistics planning level. Retrieved form, October 28, 2017, <https://ioklogistics.blogspot.com/2017/07/logistics-plan-level.html> (In Thai)
- Ministry of Foreign Affairs. (2017). Driving innovation abroad: Malaysia announces opening of a digital free trade area. Retrieved form, July 20, 2017, <http://www.mfa.go.th/> (In Thai)
- Naphawan Kananurak. (2013). Consumer behavior. Retrieved form, August 23, 2017 www.km.moc.go.th/download/doc/Othe_60/1/กลุ่มที่4%2060.pdf (In Thai)
- National Legislative Assembly. (2016). Guidelines for promoting and supporting e-commerce business to support competition. Retrieved form July 25, 2017 <https://www.senate.go.th/view/1/> (In Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2017). Moving the plan 12 towards the future of Thailand. Retrieved form, August 28, 2017,

- <http://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2017/20170702-4-Infrastructure-Logistics.pdf> (In Thai)
- Peter Raktham and Laddawan Kaewkitiphong (2013). The Factors and Strategy to Persuade the Use of NSW. *Nida Business Administration Journal*. 87 (July - September 2010): 129-139. (In Thai)
- Piyachat Charuthathiran. (2017). Logistics Management Strategy and Personnel Development. Retrieved form, October 22, 2017 <http://www.journal.rmutt.ac.th:8080/index.php/business/article/viewFile/568/690> (In Thai)
- Rut Phanomyong. (2015). The role of logistics in establishing the ASEAN Economic Community. Chon Buri: College of Transport and Logistics Burapha University. (In Thai)
- Secretariat of the Prime Minister. (2017). Commerce “lean forward with Alibaba support e-Commerce in Thailand. Retrieved form, August 23, 2017, www.thaigov.go.th/news/contents/details/2734 (In Thai)
- Terdsak Rongwiriyanit and Kraisak Rungrung. (2007). Development of Multimodal Transportation System Database in Thailand. Retrieved form, August 22, 2017, <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/226182> (In Thai)
- Thanit Sorat. (2015). Special Report AEC Opportunities and Challenges of Logistics Service Providers. Retrieved form, August 23, 2017, <http://www.tanitsorat.com/v2/tag>. (In Thai)
- Thidarat Chombom. (2017). Regional E-Commerce Logistics Center, the key challenge in Thailand to explore opportunities for the digital economy era. Retrieved form, August 21, 2017, <https://www.thunhoon.com/ศูนย์วิจัยกสิกร-10>. (In Thai)
- Thongchai Chonsiriphong. (2017). Ignore Thailand! Alibaba set up a distribution center in Malaysia. Retrieved form, August 23, 2017, <https://brandinside.asia/alibaba-logistics-hub-malaysia/> (In Thai)